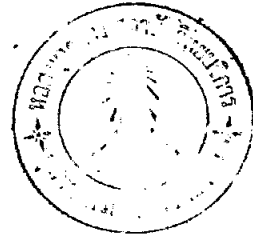

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ผู้วิจัยพบว่า ที่ ซึ่ง และอัน บางกรณีปรากฏในตำแหน่งเดียวกัน ใช้แทนกันได้ แต่ในบางกรณีก็ใช้แทนกันไม่ได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า เมื่อคำทั้งสามนี้อยู่ในตำแหน่งเดียวกัน มีความหมายเหมือน หรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

นอกจากนั้น จากการศึกษาศิลาจารึก และเอกสารต่าง ๆ ตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยพบว่า คำ ที่ ซึ่ง และอัน ในแต่ละสมัยมีการใช้แตกต่างกัน ผู้วิจัย จึงได้รวบรวมวิธีการใช้คำทั้งสามในแต่ละสมัย เพื่อให้เห็นลักษณะการใช้คำทั้งสามอย่าง ชัดเจน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเรื่องการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน ๒ ประการ คือ

๑. เพื่อศึกษา และรวบรวมวิธีการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน ตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนถึงปัจจุบัน
๒. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์การใช้คำทั้ง ๓ คำในปัจจุบันโดยละเอียดว่า มีข้อแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยมีดังนี้ คือ

๑. ศึกษาการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน ในภาษาร้อยแก้ว โดยได้ข้อมูลจาก

จารึก สิ่งพิมพ์ และหนังสือ ที่เขียน หรือพิมพ์ในสมัยสุโขทัย และสมัยอยุธยา ส่วนข้อมูลที่ใช้ศึกษากาษาในสมัยรัตนโกสินทร์ ได้แก่ จารึก จดหมายเหตุ ประชุมประกาศ พระบรมราชาธิบาย พระราชนิพนธ์ พระบรมราชาวาที นวนิยาย หนังสือพิมพ์ ตำรา และวารสารต่าง ๆ

๒. ศึกษาการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน ที่มีได้ปรากฏในสำนวนต่าง ๆ หรือในคำลำดับที่ เช่น ที่จริง ซึ่งหน้า อันที่จริง ที่๑ ที่๒

งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้

การใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน ได้มีผู้ศึกษาไว้แล้ว ดังนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร ได้กล่าวถึงการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน ที่ปรากฏในตำแหน่งเดียวกัน ท่านจัดให้คำ ที่ ซึ่ง และอัน เป็นคำชนิดเดียวกัน คือ คำประพันธสรรพนาม และคำประพันธวิเศษณ์ โดยอธิบายว่า

ประพันธสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนนามที่ติดต่อกัน คำ "ประพันธ" แปลว่า ผูกพันกัน ในที่นี้หมายความว่า สรรพนามที่ติดต่อกับคำนามที่อยู่ข้างหน้า เช่น ตัวอย่าง "ฉันชอบคนคนขยัน" ดังนี้ คำ "คน" ที่อยู่ติดต่อกับคำ "คน" ข้างหน้าต้องใช้ ประพันธสรรพนาม แทนว่า "ฉันชอบคนที่ขยัน" ดังนี้ เป็นต้น และคำประพันธสรรพนามที่ใช้บ่อยโดยมากนั้น คือ คำ "ที่ ผู้ที่ ซึ่ง ผู้ซึ่ง" อันจะเลือกใช้คำใดก็ได้ แต่คำ "ที่" มีที่ใช้มาก

ประพันธวิเศษณ์ คือ คำประพันธสรรพนามที่เอามาใช้เป็นคำวิเศษณ์ ได้แก่ คำ "ที่ ซึ่ง อัน" และคำประสมที่เกี่ยวกับคำพวกนี้ เช่น "อย่างนี้" ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า พระยาอุปกิตศิลปสาร ไม่ได้กล่าวถึงความแตกต่างของการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน

๑ พระยาอุปกิตศิลปสาร, หลักภาษาไทย (พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๑), หน้า ๗๕.

๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕.

คร. วิจิตร ภาณุพงศ์^๑ ได้จัดให้ "ที่" และ "ซึ่ง" เป็นคำเชื่อมสัมพันธ (Relative Linker) นำหน้าอนุพจน์ โดยมีไต่กล่าวถึงความแตกต่างของการใช้คำ ทั้ง ๒ ส่วน "อัน" มีไต่กล่าวถึง

คุณพิพร ชำนิโรศานต์^๒ ได้จัดให้ "ที่" เป็นคำเชื่อมสามัญ นำหน้าอนุพจน์นาม อนุพจน์คุณศัพท์ หรืออนุพจน์วิเศษณ์ หรือเป็นคำเชื่อมสัมพันธ นำหน้าอนุพจน์คุณศัพท์ ส่วน "ซึ่ง" และ "อัน" เป็นคำเชื่อมสัมพันธ นำหน้าอนุพจน์คุณศัพท์ "อัน" ปรากฏใช้ใน ภาษาเขียนเป็นส่วนใหญ่

คร. กัญจน สินธุวานนท์^๓ ไต่กล่าวถึงคำว่า ที่ ซึ่ง และอัน ว่า "ที่" เป็นคำนำหน้าอนุประโยค (Complementizer) และเป็นคำเชื่อมสัมพันธ (Relativizer) แม้คำว่า ที่ ซึ่ง และอัน จะเป็นคำเชื่อมสัมพันธได้เหมือนกัน แต่การใช้ก็ต่างกัน คือ "ที่" จะตามหลังนามวลี เพื่อกำหนดให้นามวลีนั้นแตกต่างจากนามวลีอื่น ๆ ที่หมายถึง สิ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน "ซึ่ง" จะตามหลังนามวลี เพื่อบอกรายละเอียดของนามวลี และจะช่วยเชื่อมประโยคที่นำหน้า กับประโยคที่ตามหลัง "ซึ่ง" ส่วน "อัน" จะใช้ได้ เช่นเดียวกับ "ซึ่ง" แต่นิยมใช้ในภาษาแบบคลาสสิก

พิมพ์รณ สุวรรณมาลิก^๔ ไต่กล่าวถึง "ที่" ว่า เป็นคำนำหน้าอนุประโยค (Complementizer) ส่วน "ซึ่ง" และ "อัน" มีไต่กล่าวถึง

^๑ Vichin Panupong, Inter - Sentence Relations in Modern Conversational Thai (Bangkok : Siam Society , 1970) , p.165

^๒คุณพิพร ชำนิโรศานต์, "อนุพจน์ในภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒), หน้า ๕๑.

^๓ Kanchana Sindhvananda , " The Verb in Modern Thai" (Unpublished Ph. D. dissertation ,Georgetown University , 1970),p.220.

^๔pimpan Suwannamalik, "Sentential Complementation in Thai" (Master 's Thesis University of Washington, 1974), p.19.

ภาสินี ศรีทวีชัย^๑ กล่าวถึงคำ ที่ ซึ่ง และอัน ว่า เป็นคำชนิดเดียวกัน เรียกว่า คำนำหน้าอนุประโยค (Complementizer) แต่ใช้แตกต่างกัน คือ "ที่" ปรากฏในบริบททั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะในภาษาพูด "ซึ่ง" ปรากฏในสถานการณ์กึ่ง-ทางการ เช่น ในภาษาเขียนทั่ว ๆ ไป การพูดที่เป็นพิธีการ หรือในสถานการณ์เฉพาะที่ต้องการเน้น ส่วน "อัน" ปรากฏในสถานการณ์ที่เป็นทางการ ภาษาสูงที่เรียกว่า สำนวนวรรณกรรมชั้นสูง หรือแบบคลาสสิก (highly literary or classical style) และใช้ในภาษาเขียนที่เป็นทางการ เช่น ในภาษาร้อยแก้ว ชนิดเทศนาโวหาร หรือในการพูดแบบทางการ

วิธีดำเนินการค้นคว้า และการวิจัย

ขั้นตอนของวิธีดำเนินการค้นคว้า และวิจัย เรื่องการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน มีดังนี้

๑. เก็บรวบรวมประโยคที่มีคำว่า ที่ ซึ่ง และอัน จากจารึก เอกสาร หนังสือ ในสมัยสุโขทัย อยุรยา และรัตนโกสินทร์
๒. ศึกษาคำ ที่ ซึ่ง และอัน ในข้อมูลเหล่านั้นว่ามีวิธีใช้อย่างไรบ้าง
๓. เรียบเรียง และจัดลำดับผลที่ได้จากการศึกษานำเสนอเป็นบท
๔. สรุปผลการวิจัย และเสนอแนะ

---

^๑ Pasinee Somhiran , "A Transformational Study of Relative Clauses in Thai" (Unpublished Ph.D. dissertation, The University of Texas at Austin, 1978), p.116

และ ภาสินี ศรีทวีชัย, "ที่ ซึ่ง อัน ในคณานุกรมประโยค," วารสารอักษรศาสตร์ ๑๑ (มกราคม ๒๕๒๔) : ๕๐ - ๕๕.

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาเรื่องการใช้คำ ที่ ซึ่ง และอัน จะช่วยให้ความกระจ่างเกี่ยวกับ คำเหล่านี้ว่า เปลี่ยนแปลงวิธีใช้มาอย่างไร มีการใช้ที่เหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร และเหตุใดจึงใช้แทนกันได้ในบางประโยค แต่ในบางประโยคก็ใช้แทนกันไม่ได้

แหล่งข้อมูล และบัญชีอักษรย่อรายชื่อแหล่งข้อมูล

<u>อักษรย่อ</u>	<u>แหล่งข้อมูล</u>
หลัก ๑	จารึกหลักที่ ๑ (จารึกของพ่อขุนรามคำแหง)
หลัก ๒	จารึกหลักที่ ๒ (จารึกวัดศรีชุม)
หลัก ๓	จารึกหลักที่ ๓ (จารึกนครชุม)
หลัก ๕	จารึกหลักที่ ๕ (จารึกวัดป่ามะม่วง)
หลัก ๑๓	จารึกหลักที่ ๑๓ (จารึกชนฐานพระอิศวร เมืองกำแพงเพชร)
หลัก ๑๕	จารึกหลักที่ ๑๕ (จารึกวัดพระเสด็จ)
หลัก ๓๔	จารึกหลักที่ ๓๔ (ศิลาจารึกกฎหมายลักษณะโจร)
หลัก ๑๐๖	จารึกหลักที่ ๑๐๖ (ศิลาจารึกวัดช้างค้อม)
หลัก ๑๕๔	จารึกหลักที่ ๑๕๔ (อักษรเขียนด้วยหมึกบนกรอบหน้าต่าง คำนในห้องที่ ๔ วัดบรมนิวาส)
หลัก ๑๕๕	จารึกหลักที่ ๑๕๕ (ผนังสระอุโบสถวัดนิเวศธรรมประวัติ จังหวัดสระบุรีหรืออยุธยา)
ไตรภูมิ	ไตรภูมิพระร่วง
พระราชพงศาวดาร	พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์
ประชุมจดหมายเหตุ	ประชุมจดหมายเหตุสมัยอยุธยาภาค ๑
ประชุมพระตำรา	ประชุมพระตำราบรมราชาภิเศก กัดปนา
แถลงงาน ปี ๑	แถลงงานประวัติศาสตร์ เอกสาร โบราณคดี ปี...เล่ม...

อักษรย่อแหล่งข้อมูล

ความทรงจำ	จดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทรเทวี
กฎ ๓ ล	กฎหมายตราสามดวง เล่ม ๑-๓
สามก๊ก ล	สามก๊ก เล่ม ๑, ๒
จดหมายเหตุวงอุคม	จดหมายเหตุวงอุคมสมบัติ
ประกาศร. ๔	ประชุมประกาศรัชกาลที่ ๔ พ.ศ. ๒๓๕๔-๒๔๐๔
ไกลบ้าน ล	พระราชนิพนธ์ไกลบ้าน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม ๑, ๒
พระบรมราชาธิบายร. ๕	พระบรมราชาธิบายในรัชกาลที่ ๕
วชิรญาณ ล	วชิรญาณราชเคื่อน ฉบับหอพระสมุดวชิรญาณ
ใบบอกเมือง...	ใบบอกเมืองต่าง ๆ (ตรัง กลาง ระนอง) (มี.ย. ร.ศ. ๕๕-๑ ม.ค. ร.ศ. ๑๐๕)
โคลนตึกล้อ	โคลนตึกล้อ พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ลัทธิเอาอย่าง	ลัทธิเอาอย่าง พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
นิราศนครวัด	นิราศนครวัด พระนิพนธ์สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ
จดหมายจางวางหว่า	จดหมายจางวางหว่า
จดหมายเหตุร. ๗	จดหมายเหตุระยะทางพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสสิงคโปร์ ชวาและบาหลี
พระบรมราชาโฆวาทร. ๕	ประมวลพระราชดำรัส และพระบรมราชาโฆวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๑
คดีพระยอด	คดีพระยอดเมืองขวางเจ้าเมืองคำม่วน
นิรุกติศาสตร์	นิรุกติศาสตร์
ศิลปวัฒนธรรม ฉ.	ศิลปวัฒนธรรม ฉบับที่...

<u>อักษรย่อ</u>	<u>แหล่งข้อมูล</u>
บุลากร ล	บุลากร เล่ม ๑,๒
ผู้ใหญ่อี ล	ผู้ใหญ่อีกับนางมา เล่ม ๑,๒
คู่มืออาหาร	คู่มือประกอบอาหารนานาชาติ
เด็กน้อย	เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง
สกุลไทย ฉ	นิตยสารสกุลไทยรายสัปดาห์ ฉบับที่...
สยามรัฐ (วันที่ เดือน พ.ศ.)	สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ วันที่...เดือน...พ.ศ....
ไทยรัฐ (วันที่ เดือน พ.ศ.)	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่...เดือน...พ.ศ....

คำชี้แจงเกี่ยวกับการเสนอผลการวิจัย

๑. ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ใช้วิธีแบ่งส่วนต่าง ๆ ของประโยค และเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ เหล่านั้น เช่น ส่วนของประโยค ชนิดของวลี องค์ประกอบของวลี และหมวดคำต่าง ๆ ตามหนังสือ Inter - Sentence Relations in Modern Conversational Thai และหนังสือ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ ทั้งนี้ยกเว้นคำต่อไปนี้

ก. ชนิดของประโยค แบ่งเป็น ๒ ชนิด ^๑ คือ

๑) ประโยคสามัญ หมายถึงประโยคที่ไม่มีอนุพากย์ ^๒ เป็นส่วนประกอบของประโยค

๒) ประโยคซับซ้อน หมายถึงประโยคที่มีอนุพากย์เป็นส่วนประกอบของประโยค

^๑ดิเรกชัย มหัทธนะสิน, "การศึกษากลุ่มประโยคในความเรียงภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), หน้า ๓๐-๓๑.

^๒อนุพากย์ คือประโยคลดฐานะทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในนามวลีหรือกริยาวลี

ข. ส่วนประกอบของนามวลีมี ๖ ชนิด คือ

๑) หน่วยหลัก ประกอบด้วยคำ ๓ ชนิด คือ คำนาม คำสรรพนาม และ คำเชื่อมนาม (ปรากฏตามลำดับไม่ได้)

๒) หน่วยจำนวน ประกอบด้วยคำ ๕ ชนิด คือ คำลักษณนาม คำจำนวน-
นับ คำลำดับที่ คำหน้าจำนวน และคำหลังจำนวน

๓) หน่วยคุณศัพท์ ประกอบด้วยคำ ๒ ชนิด คือ คำคุณศัพท์ และคำลักษณ-
นาม

๔) หน่วยกำหนด ประกอบด้วยคำ ๓ ชนิด คือ คำบอกกำหนดเสียงตรี
คำไม่บอกกำหนด และคำลักษณนาม นอกจากนี้ยังประกอบด้วย "ที่" และประโยคลดฐานะ

๕) หน่วยขยายเสริม ประกอบด้วย วลีลดฐานะชนิดใดชนิดหนึ่งใน ๓ ชนิด
คือ พิเศษวลีลดฐานะ กาลวลีลดฐานะ และสถานวลีลดฐานะ

๖) หน่วยประโยคลดฐานะ ประกอบด้วย คำเชื่อมแทน และประโยค-
ลดฐานะ

ค. บุพบทวลี^๑ คือ นามวลีที่มีบุพบทนำหน้าสามารถตอบคำถาม "ใคร" หรือ
"อะไร" ได้ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง หรือทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบุพบทของประโยค
หรือทำหน้าที่เป็นวลีลดฐานะในกริยาวลี

ง. สถานวลี^๒ คือ นามวลีซึ่งอาจจะ มี หรือไม่มีบุพบทนำหน้าก็ได้ และ
สามารถตอบคำถาม "ที่ไหน" หรือ "ไหน" ได้ ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกสถานที่ของ
ประโยค หรือทำหน้าที่เป็นวลีลดฐานะในนามวลี หรือกริยาวลี

^๑ คีเรกชัย มัททชนะสิน, เรื่องเกม, หน้า ๒๗.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๗.

จ. กาลวลี^๑ คือ นามวลีซึ่งอาจจะมี หรือไม่มีคำบุพบทหน้าก็ได้ และสามารถตอบคำถาม "เมื่อไร" ได้ ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกเวลาของประโยค หรือทำหน้าที่เป็นวลีลดฐานะในนามวลี หรือกริยาวลี

๒. ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำไทยไม่มีความหมายตรงกับศัพท์ในภาษาอังกฤษดังต่อไปนี้

ก. คำนำหน้าประโยคลดฐานะ (Complementizer) คือ คำที่ใช้นำหน้าประโยค เพื่อแสดงว่าประโยคที่ตามหลังเป็นประโยคลดฐานะ

ข. หน่วยประโยคลดฐานะ (Relative clause) ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของนามวลี ปรากฏได้ในตำแหน่งเกี่ยวกับหน่วยกำหนดของนามวลี โดยอาจจะมีคำเชื่อมแทนนำหน้าประโยคลดฐานะ

ค. หัวข้อ (Topic) ของประโยค คือ วลี หรือประโยคที่ผู้พูดต้องการเน้นจะอยู่หน้าประโยค และอาจจะเป็นส่วนประกอบของประโยคที่ตามมาหรือไม่ก็ได้

นอกจากนั้นมีศัพท์ใหม่อีกคำหนึ่งที่ใช้ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ คือ คำเชื่อมแทน

คำเชื่อมแทน คือ คำที่ใช้แทนนามวลี หรือกริยาวลี หรือประโยค ที่อยู่ข้างหน้า และเชื่อมนามวลี หรือกริยาวลี หรือประโยคนั้นกับประโยคที่ตามมา

"ที่" ที่เป็นคำนำหน้าประโยคลดฐานะ และใช้นำหน้าประโยคที่ลดฐานะลงเป็นส่วนประกอบของนามวลีชนิดหน่วยกำหนด อาจปรากฏได้ในตำแหน่งเกี่ยวกับ "ซึ่ง" หรือ "อัน" ที่เป็นคำเชื่อมแทน และนำหน้าประโยคที่ลดฐานะลงเป็นส่วนประกอบของนามวลีชนิดหน่วยประโยคลดฐานะ เช่น

ก. เสื้อที่พ่อซื้อให้ขาดแล้ว

ข. เสื้อซึ่งพ่อซื้อให้ขาดแล้ว

ประโยค ก. หน่วยประธาน คือ นามวลี "เสื้อที่พ่อซื้อให้" หน่วยกริยา คือ "ขาดแล้ว" หน่วยประธาน ประกอบด้วย หน่วยหลัก คือ "เสื้อ" และหน่วยกำหนด คือ "ที่" "พ่อซื้อให้" "ที่" เป็นคำนำหน้าประโยคลดฐานะ "พ่อซื้อให้"

^๑ ศิเรกชัย มัทธนะสิน อธิบายไว้ในเรื่องเกม, หน้า ๒๘. ว่า กาลวลี คือ คำบอกเวลาที่อาจจะมี หรือไม่มีบุพบทหน้าก็ได้ และสามารถตอบคำถาม "เมื่อไร" ได้ ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกเวลาหรือเป็นวลีลดฐานะในนามวลี หรือกริยาวลี

๑๑

ประโยค ข. หน่วยประธาน คือ นามวลี "เสื้อซึ่งพ่อซื้อให้" หน่วยกริยา คือ "ซอกแล้ว" หน่วยประธาน ประกอบด้วย หน่วยหลัก คือ "เสื้อ" และหน่วยประโยคลักษณะ คือ "ซึ่งพ่อซื้อให้" "ซึ่ง" เป็นคำเชื่อมแทน แทนนามวลี "เสื้อ" และเชื่อมนามวลี "เสื้อ" กับประโยคที่ตามมาคือ "พ่อซื้อให้"

ประโยค ก. และ ข. แยกต่างหากดังนี้ คือ

๑. นามวลีประกอบด้วยองค์ประกอบที่ต่างกัน คือ ประโยค ก. หน่วยหลัก กับ หน่วยกำหนด ประโยค ข. หน่วยหลัก กับ หน่วยประโยคลักษณะ

๒. หน่วยกำหนด, จดหน้าหน้าด้วยคำนำหน้าประโยคลักษณะ "ที่" ส่วนหน่วยประโยคลักษณะจะนำหน้าด้วยคำเชื่อมแทน "ซึ่ง"

๓. นามวลีที่ประกอบด้วยหน่วยหลัก และหน่วยกำหนด จะละหน่วยหลักของนามวลีนั้นได้ หากหน่วยหลักนั้นได้กล่าวถึงแล้วในประโยคที่มาก่อน เช่น

ดูอยากได้เสื้อใหม่สัก ๒ ตัว - ที่พ่อซื้อให้ซอกแล้ว

ส่วนนามวลีที่ประกอบด้วยหน่วยหลัก และหน่วยประโยคลักษณะจะละหน่วยหลักของนามวลีนั้นไม่ได้ เช่น ๖ดูอยากได้เสื้อใหม่สัก ๒ ตัว - ซึ่งพ่อซื้อให้ซอกแล้ว

๔. หน่วยกำหนดซึ่งประกอบด้วย "ที่" และประโยคลักษณะ จะกำหนดความหมายของนามวลีให้แตกต่างจากนามวลีที่หมายถึงสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน เช่น "เสื้อที่พ่อซื้อให้" "ที่พ่อซื้อให้" จะกำหนดว่า เสื้อที่กำลังกล่าวถึงนั้นเป็นเสื้อตัวไหน ส่วนหน่วยประโยคลักษณะจะบอกรายละเอียดของนามวลีนั้นเพิ่มเติม แต่ไม่ได้กำหนดความแตกต่างของนามวลีนั้นกับนามวลีอื่นที่หมายถึงสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน

๓. การวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยคแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

ก. หน้าที่ที่เป็นประโยค เมื่อวิเคราะห์จะเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ว่า หน่วยในประโยค เช่น หน่วยประธาน หน่วยกริยา หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง

ข. ในกรณีที่ประโยคลักษณะ เมื่อวิเคราะห์จะเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ว่า บทในประโยคลักษณะ เช่น บทประธาน บทกริยา บทกรรมตรง บทกรรมรอง

เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

๑. "....." ใช้เมื่อต้องการให้ คำ หรือข้อความที่อยู่ในเครื่องหมายคำพูดเด่นชัดกว่าส่วนอื่น ๆ
๒. _____ ใช้ขีดเส้นใต้คำ หรือข้อความในตัวอย่างที่ต้องการการอธิบาย
๓. (.....) ปรากฏในข้อความซึ่งคัดมาจากคำอ่านจารึก ใช้กำกับอักษร หรือคำที่ผู้อ่านจารึกสันนิษฐาน เนื่องจากคำในจารึกไม่ชัดเจน
๔. ....ปรากฏในข้อความซึ่งคัดมาจากคำอ่านจารึก ใช้แสดงว่าคำจารึกเดิมเขียนจนอ่านไม่ได้ ผู้อ่านจารึกจึงใส่เครื่องหมาย...ละส่วนนั้นไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย